

Ks. mgr lic. Maciej Kołodziejski

Posługa Kościoła katolickiego w Polsce w świetle prawa ochrony danych osobowych

Streszczenie

Ochrona danych osobowych w Kościele katolickim w Polsce po wejściu w życie nowej regulacji europejskiej (RODO) jest zagadnieniem, które nabrało nowego znaczenia zarówno w wymiarze regulacji państwowych jak również prawa wewnętrznego kościołów i związków wyznaniowych. Kościół katolicki w Polsce korzystając z możliwości zastosowania art. 91 Rozporządzenia unijnego postanowił stworzyć własną regulację wewnętrzną. W związku z tym Konferencja Episkopatu Polski wydała Dekret ogólny z 13 marca 2018 r. w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Kościele katolickim.

Praca poświęcona jest problemowi ochrony danych osobowych przez Kościół katolicki w Polsce w związku z wykonywaniem przezeń własnej posługi wobec jego wiernych. Właściwe wzajemne odniesienie aspektów wiary i prawa pozwala na ukierunkowanie tej posługi wobec wspólnoty członków Ludu Bożego ku właściwemu celowi, jakim jest *salus animae*. Wyrazem posługi jest troska o właściwe prawo pozwalające odnaleźć się wiernemu we wspólnocie oraz w niej właściwie się realizować. Nowe regulacje dotyczące ochrony danych osobowych stanowią próbę odniesienia wiernego do nowej rzeczywistości prawnej Kościoła. Kwestia ochrony danych osobowych w kościołach i związkach wyznaniowych była w przeszłości przedmiotem wielu analiz zawartych w pracach naukowych. Po wejściu w życie RODO

brak jest dostatecznej refleksji naukowej na ten temat chociaż literatura w tej materii jest nieustannie rosnąca.

Punktem wyjścia w prowadzonych analizach jest udzielenie odpowiedzi na kilka kwestii badawczych związanych ze stosowaniem przepisów o ochronie danych przez ustawodawcę kościelnego w Polsce. Pierwsze z nich, któremu poświęcono pierwszy rozdział pracy, koncentruje się na kwestii regulacji prawnych, które przewiduje ustawodawca unijny dla kościołów i związków wyznaniowych. Przedstawienie unormowań dotyczących wyrażania przekonań religijnych w wymiarze indywidualnym i społecznym pozwoli na bardziej właściwe zrozumienie przesłanki wynikającej z art. 91 RODO. Wobec jednoznacznej regulacji zawartej w Rozporządzeniu brak jest dziś potrzeby uzasadniania podstaw do tworzenia autonomicznego modelu ochrony danych osobowych przez związki wyznaniowe. Jednak z genezą unormowań łączy się kwestia celu, jakiemu służy ochrona danych osobowych w Kościele. Cel ten, z przyczyn teologicznych, nie musi być tożsamy z rozwiązaniami zawartymi w innych systemach prawnych, a różnica celu może determinować wybór przyjętych rozwiązań.

W rozdziale drugim zawarto analizę dotyczącą problematyki związanej z relacją państwo-kościół. W tym miejscu niezbędne okaże się ustalenie w jakim stopniu współistnienie kościelnego oraz międzynarodowego i państwowego porządku prawnego ma wpływ na przepisy dotyczące ochrony danych osobowych w Kościele. Krytycznej analizie zostanie poddana kwestia związana z bezpośrednim zastosowaniem treści Rozporządzenia do ustawy kościelnej, czyli Dekretu. Szczególne wątpliwości budzi aspekt teleologiczny regulacji zawarty w Dekrecie, który nie jest właściwy dla celu ochrony danych osobowych jakim powinien kierować się Kościół.

Ustalenie wyżej wymienionych kwestii otwiera drogę do zdefiniowania charakteru podmiotowego ochrony danych w porządku kanonicznym o czym traktuje rozdział trzeci. Analiza zakresu i sposobu dostosowania wynikająca z art. 91 RODO pozwoli na refleksję teologiczną w stosunku do wykładni Dekretu i ostatecznie zdefiniowanie w jaki sposób należy rozumieć ochronę praw osoby fizycznej jako obywatela i wiernego oraz w jaki sposób wyodrębnić różnicę pozwoli wiernemu w sposób właściwy realizować swoje prawa we wspólnocie w zakresie ochrony danych.

Ostatni, czwarty rozdział rozprawy, to analiza podmiotu ochrony danych, czyli wiernego, w wybranych przypadkach realizacji jego praw w zakresie ochrony danych osobowych. Jedną z najbardziej interesujących kwestii zarówno z punktu widzenia teorii prawa jak również jego praktyki jest materia związana z prawem do bycia zapomnianym. Wymieniony katalog przesłanek związany z tą kwestią oraz jego konfrontacja w aspekcie teologicznym wynikającym ze skutków sakramentu chrztu pozwala jednoznacznie określić, iż inaczej istnieje wierny, a inaczej podmiot ochrony danych, który nie jest we wspólnocie kościelnej

Przedstawione wnioski oraz postulaty *de lege ferenda* stanowią propozycję i próbę nowego spojrzenia na wiernego jako członka Kościoła w perspektywie przetwarzania danych osobowych.